

BONANDE, n. 4. Handlingen, då man bonar.

BONARE, m. 5. En, som bonar golf, möbler.

BONA FIDE. (lat.) På god tro.

BONA OFFICIA. (lat.) Tjenstvilligt bemödande, bemedling.

BONDAKTIG, a. 2. 1) (om person) Som till skick, väsende, utseende, tal, seder, bildning liknar en rå bonde. *Han är bra b. både i tal och skick.* — 2) (om sak) Liknande något, som i allmänhet utmärker en rå bonde. *B-t skick, väsende.* — *Syn.* Se *Rå*.

BONDAKTIGHET, f. 5. Egenskapen att vara bondaktig. — *Bondaktigt*, adv.

BONDARBETE, n. 4. 1) Sådant arbete, som bönder vanligtvis förrätta. — 2) (fig. fam.) Arbete, som är groft och klumpigt utförd.

BONDBASSE, m. 2. pl. — *bassar*. (pop.) Öknamn på bönder i allmänhet. Skämtvis säges äfv. stundom *Bondbasun*, -- ün, m. 3.

A n m. *Basse*, af det forna ordet *Basa*, tukta, herrska, regera, betydde fordom: konung, herrskare, mäktig man. *Bondbasse* betyder således egentligen: Bondkung, kaxe bland bönder, ganska ansedd bonde.

BONDBLYG, a. 2. Blyg som en dum och enfaldig bonde; blyg på ett dumt och enfaldigt sätt. — *Bondblygt*, adv.

BONDBLYGHET, f. 3. Egenskapen att vara bondblyg.

BONDBRUD, f. 2. Brud af bondståndet. (Talesätt) *Se ut som en b.*, vara brokigt, pråligt, smaklöst utstyrd.

BONDBRÖLLOP, n. 5. Bröllop, hvarvid de, som sammanvigas, tillhöra bondståndet.

BONDBY, m. 2. By, som äges eller bebos af bönder.

BONDBYGD, f. 3. Landsbygd, der endast bönder, eller åtminstone högst få herrskaper bo.

BONDBÖNA, f. 4. Allmänt bekant skidväxt af Vickerslägdet, den sämre sorten af Välsk böna (Vicia Faba). När man vill beteckna sjelfva frukten (bönan), urspritud, och med afseende på dess nytta till mat, säger man alltid i plur. *Bondbönor. Koka, äta b-or.*

BONDDAGSVERKE, n. 4. Dagsverke, som bönderne under ett gods måste utgöra till godsägarens nytta, och i allmänhet vid sjelfva herrgården.

BONDDANS, m. 2. o. 3. 1) (i pl. — *dansar*) Dansgille, tillstånd för bondfolk. — 2) (i pl. — *danser*) a) Dans, som är bruklig ibland bondfolk. — b) Musiken, melodien dertill.

BONDDRUL, bönddrul, m. 2. Trög, tafatt, dum och tölpig bonde (bem. 2, b).

A n m. Ordet härleder sig förmodligen af det franska *Drôle*.

BONDDRYG, a. 2. Dryg, såsom en rå bonde ofta är; dumt högmodig. — *Bonddrygt*, adv.

BONDDRYGHET, f. 3. Egenskapen att vara bonddryg.

BONDDRÄGT, c. 3. Sådant slags drägt, i afseende på tygets beskaffenhet, snitt och färg, som bondfolk brukar.

BONDDRÄNG, m. 2. 1) Dräng i tjänst hos en bonde. — 2) Bondson.

BONDE, m. 3. pl. *bönder*. (af det gamla ordet *Buandi*, boende, bosatt man) 1) (i äldsta tider) Besuten man, sjelfständig jordägare. Bönderne utgjorde det egentliga folket, till skillnad ifrån Thignarmännen och trälarna. *Sveriges konungar voro alltid vane att låta bönderna råda med sig.* — 2) (i närvarande tid) a) Ägare, be-

sittare eller innehafvare af hemman eller hemmansdel, då han sjelf deltagar i göromålen på åker och äng, samt i lefnadsätt icke skiljer sig ifrån sina tjänare. Bönderne utgöra nu den del af folket, som man kallar Allmogen, till skillnad ifrån herremännen (adel, prester, borgare och ståndspersoner) samt simpla arbetare och löst folk. *Denne konung var älskad af både herrar och bönder. B-en och hans dräng.* — Se för öfrigt Skattebonde, Kronobonde, Frälsebonde, m. fl. — *Syn.* Bondeman, Bondgubbe, Danneman, Hemmansägare, Hemmansbrukare, Hemmansåbo. — b) Allmän benämning på hvarje vuxen medlem af bondståndet, såväl husbönder som deras söner och drängar. *Det är i dag fullt med bönder på torget.* Till denna bemärkelse hör sammansättningen Skjutsbonde. — *Syn.* Bondson, Bonddräng. — c) (i politisk mening) Medlem af Bondeståndet på en riksdag. *Hvilken har väckt den motionen? En b. Bönderne hafva bifallit regeringens förslag.* — *Syn.* Riksdagsman ell. Riksdagsfullmäktig af Bondeståndet. — d) (fig. fam.) Grof, dum och ofhyssad karl. *Han är en riktig b., så rå och obarkad är han.* — 3) Benämning på de ringaste pjäserna i schackspelet, i motsats till kung, drottning och officerare (hästar, torn och löpare). — *Ss.* *Bondbarn*, -bröd, -dotter -hop, -redskap, -verktyg, m. fl.

BONDESTÅND, se *Bondstånd*.

BONDFLICKA, f. 4. Ung kvinna af bondståndet, dotter af en bonde. Säges både om dem, som äro hemma i föräldrahuset, och dem, som äro i tjänst hos bönder. En bonddotter, i tjänst hos en herremän, kallas ej Bondflicka. — *Syn.* Bonddotter, Bondpiga.

BONDFLÅARE, m. 5. (pop. o. fam.) Bondplågare i högsta grad.

BONDFOLK, n. 5. 1) Menniskor af bondståndet. — 2) Äkta folk af detta stånd.

BONDFÖDA, f. 1. sing. Se *Bondmat*.

BONDFÖRSAMLING, f. 2. Landsförsamling, bestående endast af bönder, eller der åtminstone högst få ståndspersoner bo.

BONDGOSSE, m. 2. pl. — *gossar*. 1) Gosse af bondståndet. — *Syn.* Bondpojke. — 2) Ung, ogift man af bondståndet. — *Syn.* Bondson, Bonddräng.

BONDGUBBE, m. 2. pl. — *gubbar*. 1) Gammal man af bondståndet. — 2) (fam.) Bonde (bem. 2, a).

BONDGUMMA, f. 4. 1) Gammal kvinna af bondståndet. — 2) Bondhustru.

BONDGÅRD, m. 2. Hemman, gård på landet, der en eller flere bönder bo.

BONDHATT, m. 2. Hatt af det i allmänhet egna slag, som bönder brukar.

BONDHEMMAN, n. 5. Hemman, som brukas af en bonde.

BONDHUND, m. 2. 1) Hund, tillhörig en bonde. — 2) (fig. skällsord) Dålig, elak, grof och stursk bonde (bem 2, b).

BONDHUS, n. 5. 1) Hus, som bebos af en bonde, bättre och större än en vanlig Bondstuga. — 2) (mindre brukl.) Familj (man, hustru och barn) af bondfolk.

BONDHUSTRU, f. 2. pl. — *hustrur*. Gift bondkvinna. — *Syn.* Danneqvinna.

BONDHÅR, m. 2. 1) Hår af i vapenyrket öfvade bönder. — 2) (i Sverige under medeltiden) *Bondehären*: Det manskap, som allmogen utgjorde från hvart landskap och härad, med den rustning till fots, som landets lagar föreskrefvo.